

De moeizame strijd van de kinderboerderij

Kinderboerderijen zijn populair, maar leveren niets op. Ze kosten alleen maar geld. Nu door de crisis de subsidie terugloopt, komen ze in de problemen.

tekst MARLOES DE MOOR fotografie DINGENA MOL

‘Het konijn is moe, hè papa?’ vraagt een kleine jongen. Achter de tralies van een houten hok rust een reusachtig, zachtharig schepsel. Het dierlijke ooglid richt zich loom op als de jongen met een strootje in zijn vacht prikt. “Het konijn is héél moe,” bevestigt zijn vader. “Hij gaat rusten.”

Tanja Mulder, beheerder van Kinderboerderij de Uylenburg in het Rembrandtpark, is ook moe. Ze gaat drie weken met vakantie en is daar naar eigen zeggen wel aan toe. “Een kinderboerderij is hard werken. Maar ook leuk, hoor.”

De Uylenburg bestaat sinds 1973 en is de oudste kinderboerderij van Amsterdam. Mulder werkt er bijna twintig jaar. In de loop der jaren kreeg ook zij, net als veel andere kinderboerderijen, te maken met bezuinigingen.

Voorheen had ze elke dag hulp van twaalf vrijwilligers, mensen met een beperking van zorginstelling Cordaan, maar die zijn ‘wegbezuinigd’. Nu doet ze het met tien losse krachten die verspreid over de week een paar uur per dag komen. “Dat betekent dat ik meer zelf moet doen. Eigenlijk is dat prima, want ik ben nu vaker met de dieren bezig in plaats van met het begeleiden van personeel.” De Uylenburg redt zich redelijk goed en dat kan niet elke Amsterdamse kinderboerderij zeggen.

Laurens Hoogenraad, een oudere heer in lamswollen trui, struint rond en trekt Mulders aandacht: “Zeg, ik wilde ’ns even informeren hoe dat hier werkt met koffie en versnaperingen en dergelijke. Moet dat bij een counter of is dat bij u?” Mulder gebaart naar Henk, die in een fluorescerend tuinpak komt aansjokken: “Dat doet deze meneer voor u.” “Ach, zo, wat aangenaam,” zegt Hoogenraad.

Laurens Hoogenraad komt uit Bergen en past vandaag met zijn vrouw op de kleinkinderen. “Buitengewoon knus, deze kinderboerderij. En zo veel groen. Ik mis alleen een damhert.”

De Uylenburg mag dan geen damhert hebben, de boerderij heeft wel een volière, knuffelkippen, eenden,

een ezel, paarden en in de zomermaanden zelfs twee kalfjes. Die leent Mulder van een boer uit Beverwijk. “In september haalt de boer ze weer op.”

Op een maandagochtend stromen de bezoekers met tientallen tegelijk binnen, van moeders met hun eerstelingen en islamitische stellen tot eelingen met rugzakjes die alle vogels van nabij fotograferen. De brandweerauto in de speeltuin van De Uylenburg blijft onverminderd populair, evenals de parmantige pauw en de aaibare konijnen.

Aan de bezoekersaantallen zal het niet liggen. Jaarlijks bezoeken 25 miljoen mensen een kinderboerderij in Nederland. Het probleem is dat kinderboerderijen geld kosten en niets opleveren. De toegang is immers gratis. Daardoor komen ze in de problemen nu in crisistijd de subsidie terugloopt.

Kinderboerderij Bijlmerweide en kinderboerderij ’t Brinkie uit Amsterdam-Zuidoost hebben binnenkort een gesprek met wethouder Carolien Gehrels over geplande bezuinigingen. Brinkie kreeg in 2011 75.000 euro subsidie. De Bijlmerweide kreeg voorheen 125.000 euro per jaar. In 2012 wordt 12.500 euro bezuinigd en vanaf 2013 25.000 euro per jaar. Volgens beheerder Reynier Meyjes is het onmogelijk om het met minder geld te doen.

Ook kinderboerderij De Werf uit de Watergraafsmeer bungelt al een aantal jaar boven de afgrond. In 2011 was er een gat in de begroting van 25.000 euro. Sluiting hebben de beheerders tot nu toe weten te voorkomen dankzij particuliere giften, buurtacties en sponsors, maar uit de zorgen zijn ze nog niet. “2012 gaan we net redden, maar 2013 wordt lastig,” zegt penningmeester Sanne Koemans.

Ze is in het dagelijks leven GZ-psycholoog en zet zich met haar vriend in als vrijwilliger voor De Werf. “We zijn druk met plannen maken om 2013 goed door te komen. Zo gaat een vriendin van ons fondsenwerving doen. Een samenwerking met de Dierenambulance en Dierenbescher-

‘Beheerders zijn voor hun budget afhankelijk van de gemeente, terwijl ze commerciële kunnen werken’

ming moet onze positie versterken. We willen educatieve activiteiten gaan uitbouwen en daar sponsorgelden voor vragen, een grotere rol spelen bij maatschappelijke stages, particuliere giften werven van bijvoorbeeld woningbouwverenigingen of scholen en de donaties van bezoekers verhogen.”

Hans de Rijk juicht dit soort initiatieven toe. Hij maakt zich sterk voor een toekomstbestendige kinderboerderij en geeft de landelijke cursus ‘Hoe haal ik meer uit mijn kinderboerderij’. Volgens De Rijk zijn kinderboerderijen vaak te veel in zich-

zelf gekeerd. “De bezoeker weet ze in groten getale te vinden, maar de beheerders zien te weinig wat ze kunnen met zo’n groot bereik. Ze zijn met hun budget erg afhankelijk van de gemeente, terwijl ze commerciële zouden kunnen gaan werken.”

De Rijk ziet een oplossing in duurzaamheid. “Kinderboerderijen kunnen bijvoorbeeld zonnepanelen op het dak plaatsen en zo een voorbeeldfunctie bekleden op het gebied van duurzaamheid. Voor gemeenten en sponsors zoals energiebedrijven kan het aantrekkelijk zijn om daarin te investeren.”

Hoewel sommige kinderboerderijen maar ternauwernood kunnen blijven bestaan, pleit dominee Rob Visser juist voor de komst van een kinderboerderij op IJburg. Het is volgens hem goed voor de ontwikkeling van het kind, voor de integratie en de gemeenschap. Met behulp van buurtbewoners moet dat plan realiteit worden.

Kinderboerderijen drijven veelal op de hulp van trouwe vrijwilligers. Zo fietst Jos (62), vrijwilliger bij de Uylenburg, al jaren vanuit Badhoevedorp naar het Rembrandtpark om een steentje bij te dragen en verzorgt

Kinderboerderij De Werf in de Watergraafsmeer bungelt al een aantal jaar